

ЛЕГЕНДАТА ЗА РОЛАНД ВО ФРАНЦУСКО – ИТАЛИЈАНСКИ КОНТЕКСТ: ОД СРЕДНОВЕКОВНА ВИТЕШКА ЕПИКА ДО РЕНЕСАНСНА ИРОНИЈА

м-р Ева Велинова

Апстракт:

Трудот ја разработува ирониската постапка во италијанскиот еп од XVI век, *Бесниот Орландо* на Лодовико Ариосто, која условила трансформација на традиционалната легенда за Роланд, првично присутна во средновековна Франција. Предусловите поради кои доаѓа до интервенција во третирањето на изворната легенда се многубројни: разликите во општествениот контекст, во жанровските определби, родовите гледишта. Промената на погледот на свет во периодот од неколку векови предизвикала и замена на витешката содржина, која при новиот третман од возвишеност преминува во лакрдија. Сакаме да ја потенцираме постапката на иронијата како самосвесен третман на италијанската фикција во XVI век, а состојбата во кое запаѓа ликот Орландо како симбол на антимиетичноста на книжевниот простор.

Клучни зборови: иронија, витешки еп, средновековна и ренесансна поетика.

THE LEGEND OF ROLAND IN FRENCH-ITALIAN CONTEXT FROM MEDIEVAL KNIGHTLY EPIC TO RENAISSANCE IRONY

Eva Velinova, M.A.

Abstract: The paper deals with the ironic procedure in the XVI century Italian epic, *Orlando Furioso* from Lodovico Ariosto, which conditioned a transformation of the traditional legend of Roland, initially present in medieval France. This procedure contributes to the transformation of the usual way of presenting the legend of Roland, which was initially found in medieval France. Furthermore we will consider the preconditions for which comes to a change in the treatment of the legend: the social context, the genre definitions, the gender views. The change of the worldview over several centuries causes a shift of the knightly content, which translates from grandeur to farce. We want to emphasize the process of irony as self-conscious treatment of the fiction, and the madness in which falls the character Orlando as a symbol of the antimimetic literary space.

Key words: irony, knightly epic, medieval and Renaissance poetics.

Вовед

Иронијата и епот се две книжевни категории кои се речиси противречни: додека епот ја резимира сферата на витештво, на храброста и јунаштвото, на презирот кон смртта, иронијата служи како средство за детронизација, за игра со вредносните системи. Иронијата, попрецизно, го поставува прашањето за тоа дали книжевниот лик е достоин за неговиот подвиг да биде раскажан, дали неговото страдање заслужува милосрдие, дали треба да се обрати внимание на неговото барање за признание. Две дела на епското творештво, *Песната за Роланд* и *Бесниот Орландо*, пишувани во различен историски и културен контекст (првото дело во Франција во XI век, додека пак второто во Италија во XVI век), преземаат заеднички мотив од француската историја. И покрај евокацијата на идентичен извор, двете дела ѝ пристапуваат на легендата за францускиот воин Роланд на сосема различен начин. *Песната за Ролан*